

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἐνάτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίου.— Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

2 Μαρτίου 1880

Σφραγὶς
ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΕΙΟΥ ΠΑΤΜΟΥ

Κατὰ τὸν Φεβρουάριον μῆνα τοῦ 1830 ἔτους ἡ νῆ-
σος Πάτμος ἀπετέλει μέρος τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος.
Ἀπεκόπη δὲ ἀπὸ τὴν ὀλομέλειαν συνεπέια τῆς ὀρθο-
σίας ἦν, διὰ τῶν ἐν Λονδίῳ πρωτοκόλλων (3 Φεβρ.
1830, ἀριθ. 23, 24 καὶ 25, — 20 Φεβρουαρίου 1830,
ἀριθ. 26, — 26 Φεβρ. 1830, ἀριθ. 27, — 6 Ἀπριλίου
1830, ἀριθ. 28, — καὶ 14 Μαΐου 1830, ἀριθ. 29),
διέγραψαν αἱ τρεῖς σύμμαχοι Δυνάμεις ὀρθοσίας, δυ-
νάμει τῆς ὁποίας ἐκ μὲν τῶν Ἀνατολικῶν
Σποράδων ἀπεκόπησαν πρὸς τῇ Πάτμῳ καὶ ἡ
Σάμος, ἡ Κάλυμνος, ἡ Λέρος, ἡ Ἰκαρία, καὶ τὰ ταύ-
ταις παρακείμενα νησιδία ἐκ δὲ τῶν Νοτίων
Κυκλάδων, ἡ Ἀστυκαλαία, ἡ Κάστος, ἡ Κάρπα-
θος, καὶ τὰ ταύταις παρακείμενα νησιδία.

Τῇ 20 Φεβρουαρίου 1880. Α. Ζ. ΜΑΜΟΥΚΑΣ

Ἀναμνήσεις ἐκ τοῦ βίου τοῦ

ΛΕΩΝΙΔΑ ΠΑΛΑΣΚΑ

ἀποθανόντος τῇ 26[14] Ἰανουαρίου 1880.

Ἀξιότιμε κύριε Συντάκτα,

Λημβάνων ἀφορμὴν ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ πο-
λυθρηνήτου Α. Παλάσκα, ἀνακοινῶ ὑμῖν ὀλίγα
τινὰ ἐκ τοῦ βίου του ὡς δεῖγμα τῆς πλήρους σε-
βασμοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα ἀναμνήσεώς μου. Αἱ ἀ-
νακοινώσεις δὲ αὗται, ἀναγόμεναι ὅλως εἰς τὰς
προσωπικὰς μου μετὰ τοῦ θανάτου σχέσεις, δὲν
ἔχουσι βιογραφικὴν ἀξίαν, ἀλλ' ἀπλῶς σκοποῦσι
νὰ ἐκδηλώσωσι τὴν εὐλαθεὴ ὑπόληψιν, ἣν ἐσχη-
μάτισα περὶ τοῦ ἀνδρός, ὑπόληψιν, ἣν καὶ ἄλλοι
βεβαίως ἔτρεφον περὶ αὐτοῦ, καὶ ἥτις ἤδη ἀνα-
νεοῦται, ὅτε ὁ παρεμβληθεὶς ἀπηνῆς θάνατος
προκαλεῖ τὴν ὀμόφρονα καὶ σοβαρὰν ἐντύπωσιν,
τὴν συμμετέχουσαν τοῦ γενικοῦ αἰσθήματος.

Ὁ Παλάσкас ἦτο ἀνὴρ κατέχων εἰς ἀνώτα-
τον βαθμὸν τὰς κοινὰς μετρίας ιδιότητας τῆς

καλουμένης ἀνωτέρας ἀναπτύξεως. Εἰς ἄλλους
βεβαίως ἀπόκειται νὰ παραστήσωσι τὸν ἄνδρα,
οἷος ὑπῆρξε κατὰ τὸ ἰδιαίτερον αὐτοῦ ἐπάγγελ-
μα, τί ἔπραττε, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐνταῦθα θέ-
λω περιορισθῆ εἰς τὸν στενὸν γῶρον τῶν προσω-
πικῶν ἐντυπώσεων, εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ ἀκρι-
βῆ ἐκτίμησιν τοῦ ἀνδρός, ὅστις πρὸς τῷ πλήθει
τῶν ἰδίων αὐτῷ καὶ πλείον ἢ ἐγκυκλοπαιδικῶν
γνώσεων συνήνου σπανίαν ἐνεργητικότητα καὶ
δραστηκότητα.

Τὸν Παλάσκαν ἐγνώρισα κατὰ πρῶτον τὸν
Φεβρουάριον τοῦ 1866, καθ' ὃν χρόνον ἀπέστει-
λεν ἡ κυβέρνησις εἰς Θῆραν ἐπιτροπὴν πρὸς διε-
ρευνῆσιν τῶν αὐτόθι ἡφαιστειῶν φαινομένων.
Ἀπὸ τοῦ πλοῦ δὲ ἤδη πρὸς τὴν Θῆραν, κατὰ
τὴν πρώτην ἑναστρον νύκτα, ὅτε ἐπὶ τοῦ κατα-
στρώματος τῆς Ἀφροέσεως ἐνησυχολούμην εἰς
ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις, ἐπλησίασε πρὸς ἐμὲ
ὁ Παλάσкас, ἐκ δὲ τῆς μετ' αὐτοῦ συνδιαλέ-
ξεως ἀνεγνώρισα πάραυτα, ὅτι εἶχε γνώσεις
περὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων πολλῶν πλείονας
τῶν ἀναγκαιουσῶν εἰς ἄνδρα ναυτικόν. Ἀπαν-
ταχοῦ ἦτο καλῶς κατηρτισμένος, εἴτε προκει-
μένου περὶ τῶν φαινομένων τοῦ κόσμου τῶν ἀ-
πλανῶν ἀστέρων, εἴτε περὶ μικροῦ τινος τμή-
ματος τοῦ σύμπαντος, ὅπερ ἡμεῖς καλοῦμεν «ἡ-
μέτερον σύστημα». Ἐγνώριζε δὲ πάντα οὐχὶ
μόνον ἐξ ἀναγνώσεων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἰδίων πα-
ρατηρήσεων. Τὰ μέγιστα δὲ ἐξεπλάγην ὅταν
παρετήρησα ὅτι παρηκολούθησε διερευνῶν ἐγγύ-
τητα καὶ ἐξ ἰδίας ὁρμῆς τὴν ἐναλλαγὴν τῆς
ἐντάσεως τοῦ φωτὸς μεταβλητῶν τινῶν ἀστέ-
ρων οἷοι δ' Ἀλγοδλ (ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδοῦσης) καὶ
ἡ Mira Ceti, ἐν χρόνῳ μάλιστα καθ' ὃν μάλις
ἐν Εὐρώπῃ εἶχον ἀρχίσει αἱ βαθεῖαι ἐπιστημονι-
καὶ σπουδαὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπὸ
τοῦ Argelander, Heis καὶ ἄλλων.

Δὲν ἐδέσμευε δὲ αὐτὸν ἡ σπουδὴ μόνον τῶν
πλουσιῶν εἰς ἐντυπώσεις οὐρανίων σωμάτων,
ἀλλὰ καὶ ἔμφυτος καὶ λίαν ἀνεπτυγμένη μα-
θηματικὴ εὐφυΐα ὥθει αὐτὸν πρὸς σπουδὴν, πλὴν
τῶν ναυτικῶν προβλημάτων, εἰδικῶς τῆς θεω-
ρίας τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν. Καὶ τὴν με-
τεωρολογίαν δὲ περιέκλειε τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ,
καὶ τὴν ὑπὸ ὅλας τὰς ἐπόψεις ἔρευναν τῶν ὤ-
κεανῶν, ὅπως π.χ. ὁ Mauy κατὰ πρῶτον ἐ-
πειράθη, καὶ τὰ προβλήματα τῶν ἰσοόραχιῶν,